FAUNA

Uciei nteressanc y reres

L prim falch dla regina per l Südtirol y truep d'autri uciei reres, la prima coa dla gran marela y dl granelin grisc y scialdi deplù tl rendicont ornitologich dl ann 2022. L presidënt dla lia provinziela di uciei, Iacun Prugger de Urtijëi, nes conta velch deplù

L segondo rendicont dl ann cun duc i highlights dl mond di uciei de Südtirol ie unì dat ora. L se trata de n cudejel cun duta l'usservazions nteressantes de uciei fates tl 2022. L prim rendicont ie unit ora l ann passà cun l'usservazions dl 2021. Chëst ann vëniel leprò nce na lista de uciei manco reres, coche per ejëmpl la rondula o l cuch, y l prim y l ultimo iede che i ie unii udui ntan i ultimi ani d'ansciuda y d'autonn, canche i vën dal'Africa y se n va inò. Nsci pòssen paredlé danter i ani y nce tl daunì, per cialé sce l ie vëira che i uciei vën dant d'ansciuda o se n va plu tert d'autonn.

La lia provinziela per la nrescida y la defendura di uciei, n curt AVK, à dat ora chisc doi cudejiei. L sotscrit Iacun Prugger de Urtijëi ie l presidënt, Thomas Stuffer de Soplajes fej l cassier y Thomas Delazer de Urtijëi l revisëur di conc. Perchël pòssen dì che l ie mpo mpue de spirt ladin tla lia. L letorat de chisc doi libri à fat Maria Insam y Sara Pellegrini, tramedoves prufessëures tl Lizeum d'Ert Cademia a Urtijëi.

Pra uni sort rera iel tl cudejel n pitl test che spiega velch n con' dla situazion de chësc ucel tl Südtirol, y l ie nce for leprò i inuemes per ladin gherdëina. L vën uni tant paredlà cun d'autri ani o nce cun usservazions storiches.

Da auzé ora iel tl 2022 l prim falch dla regina (Eleonorenfalke) per la provinzia, la terza »Falkenraubmöwe«, ududa tl raion de Setsass via tla Val Badia, l nona pitla marela (Zwergsäger), la cuarta becacia de mer (Austernfischer), l sesto udlon (Triel) y truepa autra rariteies coche l falcon dla stepa (Steppenweihe), l pitl rivarel (Zwergstrandläufer) o la becacia mesana (Doppelschnepfe).

Nteressant ie nce l fat che doi sortes à per l prim iede tla storia fat coa y trat su pitli te Südtirol: la gran marela (Gänsesäger) y l granelin grisc (Grauammer).

L pitl becacin (Zwergschnepfe) se ascuend for y l ie rie a l udëi.

Foto: Stephan Kusstatscher

L pietbrum (Blaukehlchen) vëijen dantaldut d'ansciuda, nce te Gherdëina sce n cëla avisa.

Foto: Sepp Gamper

L carmin-chimpl (Karmingimpel) fej te duta la Talia mé coa tla Val Venuesta.

Foto: Roberto Maistri

L pitl pëcalën (Kleinspecht) ie l mënder pëcalën, mé lonch zirca 15 zentimetri.

Foto: Christian Kofler

Tl cudejel iel da udëi de bela fotografies de fotografs prufesciunisć y esperc dl ciamp.

La lia tol la ucajion nce tres La Usc de nvië a dé ite uni usservazion de uciei, de duta la sortes, tl portal ornitho.it. Mé cun na banca dac zentrela iesen boni de savëi ulache i uciei viv y dantaldut mé cun dac y usservazions cuncresc iesen boni de mëter raions sot a scunanza, coche l ie bele unì fa uni tantt. Chi che uel possa zënzauter nce nes mandé la usservazions, d'uni sort, nce dumandes o sce abinëis n ucel mort, a info@uciei.it. Per la lia provinziela per la nrescida y la defendura di uciei,

Iacun Prugger

JËUNI Y JËUNES

Slusé n cumpanìa

Dan otodì iel stat na sluseda sun Resciesa, urganiseda dai Jëuni de Sëlva y l Puliné. Na sëira drët garateda

La grupa di jëuni y dla jëunes pra la sluseda sun Resciesa.

L jì dojù dl surëdl ntan la sëira de devertimënt cun la luesa.

La sluseda sun Resciesa ie unida urganiseda da doi lies jëunes: i Jëuni de Sëlva y l Puliné.

La lies ie cunesciudes per la bela manifestazions che les mët a jì per i jëuni y la jëunes de Gherdëina. Chëst iede iesen jic cun la luesa, ai 11 de fauré. Da mesa la cinch dmesdì à la grupa tëut l'ultima ferata de Resciesa per ruvé sainsom. Da dedò iesen jic deberieda de viers dla crëusc de Resciesa, ulache n à giapà velch de bon da maië, te utia. N à pudù crì ora danter rëpes, bales y crafuncins y mo zeche de dëuc. Do cëina à i jëuni y la jëunes mo fat mpue de festa, ulache vel' un o vel' autra à ciantà y sunà. Deberieda iel unì ciantà cun na drëta hez.

L ie stat na sëira garateda, ulache l ie jit pea truep jëuni y jëunes, feter 50 persones de duta la valeda. Nscila dij Julia Senoner di Jëuni de Sëlva: »L ie scialdi mpurtant a lauré deberieda cun d'autra lies dla valeda per renfurzé l liam danter i:la jëuni:es y pudëi se devertì y sté n cumpanìa.«

Julia Lardschneider